

Österåkersbladet

Information om och för Österåkersbygden Nr 09/2020



Höst i bygden



Skogens guld fanns till salu under årets skördemarknad. Foto: Egil Boräng

Sockenstämma

Den på grund av pandemin uppskjutna Sockenstämman kunde genomföras den 12 september. För första gången höll vi stämma i Lindberga Nostalgimuseum. Styrelsen har nu följande medlemmar: Egil Boräng, Ing-Mari Frössevi, Sören Berglind, Lars-Åke Holmgren, Sören Larsson, Viola Larsson och Lena Olsson. Under oktober planerar Sockenrådet att bjuda in sockens föreningar och företag till en träff för att diskutera aktuella frågor i Österåker.

Skördemarknad

Efter stämman arrangerade Sockenrådet i samverkan med Nostalgimuseet en skördemarknad. 19 försäljare deltog och det gick att köpa allt från vårrullar och grönsaker till honung och fågelholkar. Trots att vi på grund av Corona var tvungna att ett begränsat antal besökare samtidigt var inne på området fungerade

det hela bra och gav mersmak. I vill tacka för ett mycket bra samarbete med Nostalgimuseet!

Trafiksäkerheten i Österåker

Den 27 augusti träffade representanter för Sockenrådet trafikingenjör Claes Pohlmann för samtal om trafiksituationen i bygden. Följande saker togs upp:

- Häckar som skymmer sikten vid skolans parkering och i Hulla och Ättersta.
- Korsningen och busshållplatserna vid kyrkan och Nybylund.
- Ätterstakorset och Fagermorkorset.
- Den tunga trafiken som kört fort på vägen mellan Sjöäng och kyrkbyn.

Den som har tankar om trafiksituationen i Österåker är varmt välkommen att kontakta Sockenrådet.

Med varma hösthälsningar från Sockenrådet!

Egil Boräng

Drop in på anhörigstöd

29 september kl 14.00 - 16.00 kommer Anhörigstödet till Österåkers församlingshem för drop in. Välkommen till ett tillfälle att få råd och stöd i anhörigfrågor.

Jag som anhörigsamordnare kommer till Österåker för att träffa er. Ett läge att passa på för dig som har svårt att komma in till Vingåker, men alla anhöriga är såklart välkomna. Vänligen anmäl ditt deltagande senast 2 dagar innan på telefonnummer 0151-19370 eller e-post anhorigcentrum@vingaker.se.

Information om Anhörigstödet

Anhörigstödet finns för dig som vårdar / hjälper / stöttar en person som är långvarigt sjuk, äldre, har ett missbruk, har en funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa. Vi erbjuder även efterlevandestöd. När anhörigstödet inte kommer ut till landsbygden är AnhörigCentrum lokaliserat på Sävstagården. Just nu finns det restriktioner i verksamheten, men när allt är som det brukar erbjuder vi enskilda samtal, gruppsamtal med andra anhöriga, informationsträffar, föreläsningar, taktill massage och annan friskvård. Anhörigstödet följer folkhälsomyndighetens rekommendationer så för uppdaterad information är det bäst att ta kontakt direkt för en nulägesrapport. Telefonnummer 0151-19370 eller e-post anhorigcentrum@vingaker.se

Sara Abrahamsson

Anhörigsamordnare Vingåkers Kommun.

Österåkers kyrka

20 september kl. 11.00
Högmässa med Karl-Erik Jansson.

27 september kl. 18.00
Gudstjänst med Lars Frisk.

4 oktober kl. 11.00
Gudstjänst med Anders Torby.

11 oktober kl. 18.00
Söndagsmässa med Andreas Danielson.

Restriktioner till följd av Coronavirus

I kyrkan firar vi gudstjänst som vanligt dock utan efterföljande kyrkkaffe. Torsdagscaféer och soppluncher i församlingshemmet är inställda tills vidare. För aktuell information se hemsidan www.svenskakyrkan.se/vvingakerosteraker



Österåkers skolhus ekonomiska förening

Årsmöte

19 september kl. 15:00
Vi kommer att vara utomhus vid skolan, medtag egen stol och kläder efter väder.

Städdag

24 oktober kl. 10:00 – 14:00
Tillsammans gör vi skolgården höstfin och redo inför vintern. Medtag gärna egen kratta/sekator/handskar och såklart fikakorg som vi avnjuter tillsammans efteråt.

Manusstopp 11 september 2020

Ansvarig utgivare Österåkers sockenråd, Egil Boräng 070-643 93 55 egil.boraeng@gmail.com Redaktion Fredrika Hultgren och Eva Lidén. Inlämning av material sker via e-post osterakersbladet@hotmail.com.

Mark- och Miljödomstolen på besök



Från vänster: Pontus Lindström miljöchef på Vingåkers kommun, Anette Bergström och enhetschefen Maria Carling på Miljöskydds enheten inom Länsstyrelsen i Nyköping samt m4 gruppens VD Jonas Lindblom.

Så fick då äntligen de boende runt bergtäkten på Låtra 3:3 besök av såväl MMD och Länsstyrelsen, som m4 gruppen AB och dess konsult WSP, markägaren och kommunens miljöchef.

m4 gruppen har 2014 ansökt om förnyat och utökat brytningstillstånd i de berg- och grustäkter, vars tillstånd gick ut i december 2017. Såväl Länsstyrelsen som Miljöprövningsdelegationen i Uppsala har avslagit ansökan. De kringboende har i årtal motsatt sig denna plundring av naturen.

När bergtäkten startade 1993 var det i liten skala i en bygd med skogar och ridleder. Nu är området förändrat. Idag finns sju fastigheter med permanentboende; barnfamiljer, hästagar, djurhållning och stuguthyrning inom 500 m från bergtäkten. Torsdagen den 27 augusti 2020 hölls huvudförhandling med alla parter på Åbrogården i Vingåker. Dagen avslutades

med ”syn”, dvs besök på plats i täkterna och hos några av de närboende. Ni har säkert både läst och sett bilder i Katrineholmskuriren och Sörmlandsbygden.

De kringboende hade valt Martin Holmberg-Schwindt på Bergsätters Gård till talesperson. Förhandlingen inleddes med att m4 gruppen genom sin konsult Eva-Britt Eklöf Petrusson förklarade bakgrunden till ansökan och redogjorde för hur villkor och garantier nu justerats. Jonas Lindblom, VD för m4 gruppen, presenterade sig och tre chefer från bolaget. Han klargjorde att alla fyra varit endast 2 år eller mindre på företaget, varför man bara kunde tala om framtiden och inte bemöta kringboendes klagomål på den tidigare verksamheten. Nästa talare var enhetschef Maria Carling på Miljöskydds enheten, Länsstyrelsen Södermanland. Hon var tydlig med att överklagan skall avslås. Miljöchefen på Vingåkers kommun, Pontus Lindström, framhöll att kommunen hade lämnat sitt yttrande 2014 och inte

hade något att tillägga.

Nu blev det dags för kringboendes synpunkter för vilka 45 minuter avsatts. Martin Holmberg-Schwindts huvudargument var bergtäktens olämpliga placering och han hade förberett utskrifter av flygfoton med avståndsberäkning mellan bergtäkten och de sju bebodda fastigheterna inom avståndet 500 m. Nu bad Martin kommunens miljöchef om ett dagsaktuellt yttrande. Undertecknad uppfattade att miljöchefen ställde sig bakom det tillsynsmyndigheten framfört. Det tackar vi för.

När Martin talade om problemen med buller, miljöpåverkan och bristande säkerhet bjöd han in några kringboende att ge sina versioner av tillvaron vid täkten. Det var tydligt att redan en mindre verksamhet i bergtäkten orsakat kraftiga störningar och bekymmer för de närboende. Verkligheten har sett annorlunda ut än de beräkningar och prognoser som m4 gruppens konsulter presenterade. Per på Laggarbol som uppmätt 92 decibel. Hans dotter Ylva hade med sin film på dumpers buskörningar så det ryker men den ville man inte se igen. Lena Nordin berättade bl a om kunder de haft på stuguthyrningen som inte vågar komma tillbaka för att hästarna blivit så skrämde av ljudet från bergtäkten. Agneta Winkler hade visat foto på ”mjölkbäcken”. Hennes vackra klara källbäck blir helt missfärgad och översvämmad när man gör utpumpning av vatten från täkten. Nu kunde Martin berätta vad de ökade utsläppen handlar om. Den planerade länsutpumpningen av bergtäkten innebär att grundvatten i en mängd lika stor som Marmorbyns årliga vattenförbrukning skulle pumpas ut i källbäcken och vidare ner till sjösystemet Låtern, Öljaran och Hjälmaran. Eftersom m4 gruppen lovat att verksamheten i bergtäkten endast skulle ske vintertid innebär detta att pumpen med tillhörande dieseldrivna kraftverk skulle gå oövakade

under halva året, med risk för utsläpp av bränsle, utöver det kontinuerliga bullret och avgaserna.

Dagens stora behållning var synen hos kringboende. Först åkte hela karavanen upp till Hildersberg där Lena Nordin berättade så färgstarkt som bara hon kan. Hon tog med hela gänget förbi de tre nyfikna hästarna och vidare till tätkanten. Det blev nog en lite chockartad upplevelse för cheferna på m4 gruppen. Sedan åkte alla och parkerade dels på Oppstu ladugårdsbacke, dels på ängen norr om bäcken. Nu var det Agneta Winklers tur att guida skocken över den gamla landsvägsbron som löper risk att förstöras av det ökade vattenflödet. Agneta hade två av sina döttrar på plats och bild på ”mjölkbäcken” hade visats inför mötet. Nu kunde de se en klar källbäck.

Så var det dags för Per Sundström att visa hur han bor med fri sikt in i täkten. Nu fick Per visa hur nära de bor, var brunnen ligger och bäcken som han äger ena halvan av. Promenad upp till bergtäkten för att se den på marknivå och vi gick genom täktområdet ut till transportvägen mellan täkterna. Den är bara till för dumperskörning så vi fick gå tillbaka och bila runt till infarten till grustäkten. Där körde vi in så långt det gick och det gavs tid för frågor innan rådmann Malin Wik avslutade mötet. m4 gruppen hade fått en vecka till på sig att inkomma med ytterligare något varför Malin gav oss övriga chans att inkomma med de synpunkter vi ville ge efter dagens möte. Minst tre inlagor har redan inkommit, och vi väntar nu med andlös spänning på Mark- och miljödomstolens avgörande.

Text och foto: Maggie Helin